

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **A. K. A. V.**
st. příslušnost R. f.
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2023, č.j. OAM-1208/ZA-ZA11-P15-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 3. 11. 2023, č. j. OAM-1208/ZA-ZA11-P15-2023, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2023, č.j. OAM-1208/ZA-ZA11-P15-2023 („napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že opakovaná žádost

žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

II. Související skutkové okolnosti a napadené rozhodnutí

1. V minulosti žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 26. 7. 2022. Součástí správního spisu je rozhodnutí o předchozí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 7. 2023, které nabylo právní moci dne 2. 8. 2023. V řízení o předchozí žádosti žalobce sdělil, že chtěl studovat a žít v Evropě, kvůli korupci a finančním problémům nechtěl žít v Rusku. Uvedl, že na Kavkazu se lidé pouštějí do bitek, na střední škole měl problémy s učitelkou kvůli své národnosti. Poukázal na korupci ve sportu. Začátkem března 2022 byli u žalobce doma pracovníci vojenské správy, přinesli žalobci předvolání k základní vojenské službě a řekli jeho matce, že se má žalobce v červenci 2022 dostavit na vojenskou správu. Poté u nich byli ještě mnohokrát, naposledy 21. 7. 2022. Žalobce nemohl doložit předvolání, protože ho jeho matce nedali. Žalobce nechtěl nastoupit na vojnu, bál se, že ho pošlou bojovat na Ukrajinu. Ví o případech lidí, kteří byli povoláni do základní vojenské služby a následně byli posláni bojovat na Ukrajinu. Mnoho z nich zemřelo, někteří byli zajati. Proto se žalobce nemůže vrátit do Ruska, bojí se o život. Žalovaný vyhodnotil žádost žalobce jako nedůvodnou a mezinárodní ochranu žalobci neudělil.
2. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu opakovaně dne 3. 9. 2023. Sdělil, že se narodil v M., ale je A. Jeho náboženským přesvědčením je islám. Politické přesvědčení žádné nemá. Je zcela zdravý, má čistý trestní rejstřík. Ruskou federaci opustil 14. 10. 2021, z Pyatigorsku cestoval do Moskvy a z Moskvy do Prahy. V půlce března 2022 odjel z Prahy do Švédska, dne 27. 7. 2022 zde byl kontrolován a předán do České republiky. Má několik důvodů, pro které podal žádost o mezinárodní ochranu. Když začala válka na Ukrajině, podal žádost o prodloužení víza, ta mu však byla zamítnuta, protože občanům Ruska se už víza nevydávají a neprodlužují. Žalobce je tmavší pleti a jiné národnosti, často byl šikanován ve škole. Při zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu bylo žalobci sděleno, že situaci měl řešit s ruskou policií. Žalobce ale nemůže podat žalobu na celou rasistickou společnost. Není to problém pouze s jedním člověkem. Žalobce vyhrál soutěž v boxu, ale nepřijali ho do ruského týmu, protože nemá ruské jméno ani příjmení. O mezinárodní ochranu žádá také proto, že pokud by se vrátil, mohl by být mobilizován a poslán bojovat na Ukrajinu. Žalobce uvedl, že veškeré tyto důvody sdělil již v řízení o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nové důvody nemá, pouze by chtěl předchozí důvody více rozvést.
3. Součástí správního spisu je informace OAMP ze dne 8. 3. 2023, Ruská federace, Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských a lidských práv („informace OAMP ze dne 8. 3. 2023“). V napadeném rozhodnutí žalovaný shrnul průběh správního řízení. Uvedl závěry předchozího rozhodnutí o žádosti žalobce a konstatoval, že jím uváděné důvody žádosti jsou totožné s důvody uváděnými v předchozím řízení. Tvzení že byl žalobce z důvodu své tmavší pleti ve škole šikanován, vyhodnotil žalovaný jako účelové. Žalovaný uzavřel, že od 19. 7. 2023 v zemi původu žalobce nedošlo k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

III. Obsah žaloby

4. Žalobce je přesvědčen, že napadené rozhodnutí spočívá na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Skutkový stav, z něhož správní orgán vycházel, je v rozporu se skutečností a napadené rozhodnutí je stiženo i dalšími vadami.

5. Žalovaný uzavřel, že žalobcem uváděné důvody udělení mezinárodní ochrany jsou totožné s těmi, které již uvedl v průběhu řízení o předchozí žádosti. Mezi těmito důvody je i obava žalobce, že pokud se bude muset vrátit do země svého původu, bude nucen podrobit se výkonu vojenské služby a bude poslán do válečného konfliktu s Ukrajinou. Žalovaný se dle žalobce nikterak nezabýval aktuálností důvodů této obavy.
6. Dle žalobce je velmi pravděpodobné, že se v Rusku chystá další mobilizace. Žalobce odkázal na online článek serveru *irozhlas.cz* s názvem *Ruskem obchází strašidlo mobilizace* ze dne 14. 9. 2023. Žalobce se ocitl v rámci věkové hranice výkonu řádné vojenské služby, jak byla potvrzena ruskou legislativou. Žalobce odkázal na online článek serveru *irozhlas.cz* s názvem *Nástup na povinnou vojenskou službu až do 30 let. Ruský prezident Putin zvýšil horní věkovou hranici* ze dne 4. 8. 2023.
7. Pokud Ruská federace chystá mobilizaci, je více než pravděpodobné, že spíše využije na frontě ty, na něž se vztahuje řádná vojenská služba. Ruští odvedenci mnohdy neprojdou ani základním výcvikem a jsou posláni na frontu. Zde jsou často vystaveni nelidskému zacházení a mučení. Žalobce odkázal na článek serveru *ct24.ceskatelevize.cz* s názvem *Jednou vystřelí a jdou na frontu. Ruští dezertéři popisují chaos a nelidské zacházení* ze dne 19. 7. 2023. Evropská unie jednoznačně považuje ruskou invazi na Ukrajinu za agresi odporující mezinárodnímu právu. V tomto smyslu již byla vydána řada právních dokumentů. Žalobce odkázal na internetové stránky Rady Evropské unie, konkrétně internetovou stránku s názvem *Reakce EU na válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině*. Stejnou pozici dle žalobce zastává i Česká republika.
8. Pokud žalobci nebude udělena mezinárodní ochrana, bude vrácen do Ruské federace a s vysokou mírou pravděpodobnosti bude vystaven nelidskému zacházení na straně agresora v protiprávní agresi Ruské federace vůči Ukrajině. Je tak jednoznačně dán důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobci formou doplňkové ochrany pro skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný považuje námitky žalobce za nedůvodné. Odkázal na obsah správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí. Skutkový stav věci byl zjištěn dostatečně, případ byl posuzován ve všech potřebných souvislostech, byly opatřeny podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Důvody žalobce pro podání žádosti o mezinárodní ochranu jsou totožné jako v minulém řízení, což žalobce i sám potvrdil.
10. První žalobou citovaný odkaz se týká horní hranice nástupu základní vojenské služby. Již v předchozím řízení žalovaný uvedl, výkon vojenské služby je státoobčanskou povinností a není azylově relevantním důvodem. Druhý žalobou citovaný odkaz polemizuje nad možnou druhou vlnou mobilizace, ale jak je z jeho obsahu patrné a žalovanému z úřední činnosti a veřejně dostupných informačních zdrojů zřejmé, další mobilizace nebyla vyhlášena a podle zdrojů není plánována. Další vývoj nelze do budoucna spekulativně předpokládat. Třetí odkaz se postavení žalobce netýká, popisuje situaci osob, které za účelem finančně lepšího postavení či lepšího a bezplatného přístupu ke vzdělání nastoupily dobrovolně do profesionální armády, svá rozhodnutí změnily a dezertovaly. Z veřejných informačních zdrojů je žalovanému známo, že vojáci základní vojenské služby nejsou posíláni na frontu, neslouží v okupovaných oblastech, maximálně v Bělgorodské oblasti. Poslední odkaz se vztahuje pouze k ekonomickým restrikcím EU spojených s invazí Ruska na Ukrajinu. K případu žalobce nemá žádnou vazbu. Dle poslední informace ze dne 4. 12. 2023 ze semináře

EUAA je potvrzeno, že vojáci základní vojenské služby na Ukrajinu nejsou posíláni. Argumentaci uvedenou v žalobě žalovaný shledává nedůvodnou a účelově uvedenou. Předestřené důkazní informace tak nejsou schopny vyvrátit zákonnost postupu žalovaného a jeho rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. O žalobě soud rozhodl bez jednání, neboť pro to byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).
12. Žaloba je důvodná.
13. Dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, pokud cizinec podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou dle § 11a odst. 1 zákona o azylu.
14. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu platí, že *„(j)e-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.“*
15. Podmínky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu stanovuje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Jak vyplývá z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č.j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
16. Naplněním posledního z uvedených bodů se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 10. 2017, č.j. 9 Azs 185/2017-38, a to ve vztahu k dalším opakovaným žádostem o udělení mezinárodní ochrany dle § 11a odst. 3 zákona o azylu. Konstatoval, že i v řízení o takové žádosti je nutné, aby ministerstvo zdůvodnilo svůj závěr o tom, že v zemi původu cizince nedošlo k podstatným změnám, které by mohly mít vliv na případné udělení mezinárodní ochrany. Musí být alespoň stručně uvedeno, proč k relevantní změně nedošlo a jaké podklady o tom vypovídají.
17. Ve věci není sporu o tom, že žalobce podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Tou se podle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o udělení azylu rozumí *žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany*. Ze správního spisu vyplývá, že o první žádosti žalobce ze dne 26. 7. 2022 bylo rozhodnuto dne 19. 7. 2023 a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 2. 8. 2023. Žalobce v žalobě nerozporuje, že jeho důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou stejné jako důvody pro podání první žádosti o mezinárodní ochranu. Má však za to, že se žalovaný vůbec nezabýval aktuálností těchto důvodů.
18. Soud proto přezkoumal, zda se žalovaný dostatečně zabýval aktuální situací v zemi původu žalobce. Tedy zda napadené rozhodnutí obsahuje odůvodněný závěr žalovaného o tom, že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat

opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí tento požadavek nenaplnuje.

19. Žalovaný na str. 4 napadeného rozhodnutí konstatoval, že v Rusku nedošlo od doby, kdy byla žádost žalobce o mezinárodní ochranu meritorně posuzována, k žádné změně, jež by mohla zakládat opodstatněnost jeho opakované žádosti. Tento závěr však blíže neodůvodnil. Neuvedl, na základě jakých podkladů k takovému závěru dospěl. Jediný zdroj informací o zemi původu, ze kterého žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, a který je součástí správního spisu, je informace OAMP ze dne 8. 3. 2023. Tato zpráva však s ohledem na datum svého vydání nemůže vypovídat o tom, zda od července do listopadu roku 2023 došlo v zemi původu žalobce k jakékoliv relevantní změně. Ruská federace aktuálně není zemí, ve které by byla (z hlediska potenciálních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany) dlouhodobě ustálená situace. V souvislosti s vedením válečného konfliktu na Ukrajině se zde situace neustále vyvíjí a proměňuje. I proto není možné závěry o tom, zda ke změně relevantních skutečností došlo, založit na téměř osm měsíců staré zprávě o zemi původu.
20. Jde-li o požadavky kladené na odůvodnění rozhodnutí o první opakované žádosti, je klíčové, aby žalovaný svou úvahu o změně situace v zemi původu do napadeného rozhodnutí zahrnul a podložil ji relevantními skutkovými podklady (aktuálními informacemi o zemi původu). Tak tomu v posuzované věci nebylo a je tak nutno konstatovat, že napadené rozhodnutí neodpovídá zákonným požadavkům, jak byly specifikovány shora odkazovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu.
21. Pochybení žalovaného nemůže napravit argumentace ve vyjádření k žalobě. Žalovaný ve vyjádření uvádí, že dle *“informace z všeobecně dostupných veřejných informačních zdrojů”* nemohou být jedinci v současné době odváděni do armády, neboť vyhlášená mobilizace již byla ukončena. Také uvádí, že dle *“veřejně dostupných informačních zdrojů”* a dle *“informací známých žalovanému z úřední činnosti”* další mobilizace nebyla vyhlášena a není plánována. Také konstatuje, že mu je z *“veřejných informačních zdrojů”* známo, že vojáci základní vojenské služby nejsou posíláni na frontu a neslouží v okupovaných oblastech. To má dle žalovaného potvrzovat i poslední informace ze dne 4. 12. 2023 ze semináře EUAA (tj. semináře konaném po vydání napadeného rozhodnutí).
22. Úvahy o aktuální situaci v zemi původu stran mobilizace, odvodů k vojenské službě a nasazování odvedených do bojů na Ukrajině však v odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela absentují. Správní spis zároveň neobsahuje konkrétní relevantní podkladové materiály – informace o zemi původu, z nichž by takové úvahy vycházely. Nutno připomenout, že nepostačuje pouze obecně odkázat na vědomost získanou z veřejně dostupných informačních zdrojů či známou žalovanému z jeho úřední činnosti.

VI. Závěr a náklady řízení

23. Soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. a), b) ve spojení s § 78 odst. 1 s.ř.s.]. V něm je žalovaný právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). V dalším řízení bude povinností žalovaného se opakovanou žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany zabývat a přezkoumatelným způsobem odůvodnit, zda v zemi původu žalobce došlo ve vztahu k jím uváděným důvodům od okamžiku rozhodnutí žalovaného o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany k takové zásadní změně situace, která by mohla zakládat opodstatněnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, náhradu nákladů řízení však nepožadoval. Neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 26. března 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně